

stændighed, som har gjort, at jeg mener, man aldeles umuligt kan modtætte sig dette Forslag; det er den Omstændighed, at Norge i Mellemtiden har vedtaget en Lov, der gør Norges Tilslutning til Berner-Konventionen mulig. Min Stilling har hele Tiden været den, at jeg har ment, Danmark og Norge paa dette Omraade maatte følges ad. Vi have jo samme Sprogomraade, om vi end ikke have ganske det samme Sprog, og derfor maa vi i al Almindelighed søge at faa vor Lovgivning paa disse Felter til at stemme. Men ganske særligt forekommer det mig, at det vilde være uforvarsligt, hvis Danmark stillede sig uden for Berner-Konventionen, naar Norge tiltraadte den, og jeg skal nærmere sige hvorfor. Hidtil har Forholdet jo været det, at der paa dansk Forslag er udkommet ikke blot de danske Forfatters Bøger, men ogsaa en stor Del af de mere fremragende norske Forfatters Bøger, og det har haft sin Betydning, at Danmark saaledes er blevet et Centrum for det litterære Liv i Norden. Normændene have for deres Bedkommende tit og ofte beklaget, at de for en stor Del maatte nøjes med en Oversættelseslitteratur, medens den virkelig betydelige originale norske Produktion søgte et Arnested i den danske Boghandel. Hvis nu Norge tiltræder Berner-Konventionen, og Danmark staar uden for, saa vil der aabenbart ske en stor Forandring i dette Forhold. Det er klart, at ikke blot de norske Forfattere ville vende tilbage til norsk Forslag, men ogsaa mange danske ville søge derop. Naar Stillingen er den, at en Forfatter, hvis Bog udkommer paa norsk Forslag, er sikret i 10 Aar imod, at nogen uden hans Vidende og Vilje oversætter og maaste radbrykker hans Bøger, hvad jo Oversættere saa tit gøre, medens Forfatteren af en Bog, der udkommer paa dansk Forslag, ved, at i det Øjeblik den udkommer, er den Gribsgods for alle og enhver, vil naturligvis enhver Forfatter, han være dansk eller norsk, som har nogen Udfigt til at blive oversat, ty til norsk Forslag for at blive sikret imod denne Plyndring. Saaledes vil sandsynligvis lidt efter lidt den virkelig gode, originale Produktion søge fra Danmark til norsk Forslag, medens Danmark omvendt vil blive overvømmet af Oversættelser, saa længe vi blive staaende som et Land, der røver rundt omkring, hvor det kan komme til, og saa længe vore Forlæggere ikke behøve at betale en Øre for selve de fremmede Bøger, men blot behøve at betale Oversætteshonorar. Vi ville saa Oversættelser i massevis, og vi ville saa meget flette Oversættelser, men vi ville gaa

glip af de gode, originale Arbejder. Nu er der maaste dem, der ville sige: ja hvad Stade er det til? Jeg har hørt Folk sige: Forfatterne ere dog kun en lille Del af Samfundet, dem kan man ikke særlig tage Hensyn til, og Forlæggerne udgøre ogsaa en ringe Del af Samfundet, dem kan man heller ikke tage Hensyn til. Men jeg tror, at den Sag har ikke bare Betydning for Forfatterne og Forlæggerne. Til syvende og sidst har den maaste mindre Betydning for dem end for hele det store, læsende Publikum. Forfatterne ville, saa vidt jeg kan se, nok kunne klare sig, naar Norge tiltræder Berner-Konventionen, og Danmark er uden for den, ved at udgive deres Bøger paa norsk Forslag. Jeg tror, at det for de fleste af dem vil være fuldt saa fordelagtigt. Og hvad Forlæggerne angaar, tror jeg ganske vist, at de ville lide et Tab derved. Men de maa da selvfølgelig som Forretningsmænd slaa sig paa Oversættelseslitteratur og ville ligesom store Forretninger i Norge kunne komme igennem paa denne Maade. Men for det læsende Publikum er det paa ingen Maade ligegyldigt. Stillingen har været den, at vi paa første Haand have haft Udgang til de bedste originale Arbejder, der ere udkomne i Danmark og Norge, at Boghandlerne i første Række have været interesserede i at faa dem ud i det danske Folk. Hvis derimod Forlæggerne blive nødt til væsentlig at indskrænke sig til Oversættelseslitteratur, ville de ganske selvfølgelig i første Række arbejde paa at faa disse deres Forslagsartikler solgte her, og der kunne Boghandlerne gøre ganske overordentlig meget. Hvad de stille forrest i Rækken, og hvad de stille i anden Række, betyder ikke lidt for, hvad Publikum kommer til at købe. Jeg tror, at naar det blev saa, at den virkelig originale Produktion blev forvist til Norge, og vi fik Oversættelserne, vilde det føre til, at Danmark fra at være et Arnested for den originale Produktion i Danmark og Norge, vilde synke ned til at blive en Provins af det almindelige Europa — et Lydrige under den almindelige Kultur. Vi vilde ikke kunne bevare den Stilling, som vi heldigvis, som Forholdene have været, have haft i en længere Arrække. Og jeg kan ikke se, man ikke blot over for vore Forfattere eller Forlæggere, men allermindst over for det læsende Publikum, kan forsvare at fremkalde hele den Omvæltning i vor Bogverden, som vil blive den ganske naturlige Følge, naar vi stille os saaledes, at Norge besytter, alt hvad der udkommer paa norsk Forslag i 10 Aar mod Oversættelse, medens vi intet gøre. Nu siger ganske vist